

H E N K S T O O R V O G E L

JEZUS
LEVEN

**VOLGEN IN HET RITME
VAN DE RABBI**

Henk Stoorvogel

JEZUS LEVEN

Volgen in het ritme van de rabbi

Voorhoeve

VOORWOORD

Van mijn achtste tot mijn vijftiengste heb ik gevolleybald. Vooral in mijn studententijd deed ik dit erg intensief. Ik was er goed in en genoot van het spelletje. Ik was een volleyballer.

Toen Ruth en ik kinderen kregen veranderde ons levensritme. Het was lastiger om tijd vrij te maken voor training en wedstrijden, dus stopte ik met volleybal. Maar in mijn hart was ik nog altijd een volleyballer.

We verhuisden naar Zwolle en ik ging op zoek naar een andere sport. De keuze viel op hardlopen. Niet omdat ik dat nu zo leuk vond, maar vooral omdat het praktisch was. Ik kon mijn schoenen aantrekken en de velden inlopen. Het was maximaal effectief.

De eerste maanden vond ik het vreselijk. Ik was snel buiten adem, werd regelmatig duizelig, kreeg last van mijn knieën, schenen en enkels en vond het doodsaai. Toch zette ik door. Maar in mijn hart was ik nog altijd een volleyballer, die probeerde hard te lopen.

Af en toe deed ik mee aan wedstrijden. Ik liep een paar keer een halve marathon en in 2012 zelfs een hele marathon, in Rwanda. Alhoewel ik mezelf marathonloper mocht noemen wist ik diep

van binnen dat ik niet meer was dan een volleyballer die probeerde hard te lopen.

Echte hardlopers

Tot de halve marathon van Zwolle, in 2012. ‘De halve van Zwolle’ is een belevenis op zich. Tientallen bandjes treden op langs het parcours, om de lopers op te zwepen en de vele duizenden toeschouwers te enthousiasmeren. De route bestaat uit drie rondes door de binnenstad. Ik had de halve marathon van Zwolle twee keer eerder gelopen en had mijn persoonlijk record staan op 1.52 uur.

Aan de start verzamelden zich de lopers. Ik zag daar bouwvakkers die probeerden hard te lopen. Verpleegsters die probeerden hard te lopen. Ambtenaren die probeerden hard te lopen. En hier en daar ook wat collega-volleyballers die probeerden hard te lopen. Maar naast al die verschillende soorten niet-hardlopers-die-probeerden-hard-te-lopen zag ik daar ook echte hardlopers. Ze waren te herkennen aan hun kleding: mouwloze hemdjes met het logo van hun atletiekvereniging op de borst. AVPEC, de Gemzen, Achilles, dat soort werk. Niet alleen hadden deze echte hardlopers mooie hardloopkleding, ook hadden ze van die mooie diep door-groefde hardlooptoppen. De eindeloze trainingsrondjes door weer en wind hadden de gezichten uitgelijnd, de kuiten gespannen en de bovenbeenspieren gehard. Deze mannen en vrouwen waren de echte hardlopers en vol ontzag staarde ik hen aan.

De eerste ronde startte ik voortvarend. Het vermogen dat ik vanuit de marathon van Rwanda had opgebouwd betaalde zich uit. Ergens na die eerste ronde gebeurde het. Ik werd ingehaald door twee echte hardlopers. Ik weet nog precies hoe ze er uit zien,

tenminste, van achteren. Ik pikte namelijk aan en legde de rest van de wedstrijd in hun kielzog af. De ene had halflang blond haar, een groen-wit gestreept hemdje aan en een sproetenpatroon in zijn nek. De andere had kortgeknipt bijna zwart haar, een zwart shirt met halflange mouwen en een zwart broekje aan. Beiden hadden van die mooi ingevallen hardloopwangen. Dit waren twee échte hardlopers.

Een nieuwe werkelijkheid

Ik nam me voor alles op alles te zetten om deze twee hardlopers te volgen, tot de finish. Ik plaatste mijn voeten exact in hun ritme. Gedrieën denderden we door de straten van Zwolle. Af en toe leidde ik ons spontaan geformeerde groepje, dan sloot ik weer achteraan en focuste ik mijn aandacht op het sproetenpatroon in de nek van de blonde loper.

We finishten in 1.29 uur en feliciteerden elkaar hartelijk. Ik had 23 minuten van mijn persoonlijk record afgelopen en was onder de voor mij magische grens van 1.30 uur gekomen. Op dat moment nam ik een beslissing. Niet langer was ik een volleyballer die probeerde om hard te lopen. Voortaan was ik een échte hardloper.

Het lopen in het ritme van de mannen die zoveel verder waren dan ik in de hardloopsport deed mij tot onverwachte hoogte stijgen. En meer dan dat, deze wedstrijd zorgde ervoor dat ik mezelf anders ging zien. Ik wás een hardloper. Mijn volleybalcarrière was voorgoed verleden tijd.

Nadenkend over het leven van Jezus en het volgen van hem besefte ik dat er een tijd was dat ik mezelf weliswaar een volgeling van

Jezus noemde, maar ergens diep vanbinnen bleef ik tegen mijzelf zeggen dat ik een twijfelaar was die zijn best deed om Jezus te volgen. Misschien herken je dat. Ik ken mensen die zichzelf als een vader of moeder zien die zijn of haar best doet om Jezus te volgen. Of als een bankdirecteur of redacteur die zijn of haar best doet om Jezus te volgen. Wanneer het gaat om het volgen van Jezus lijken we vaak op een volleyballer die probeert om hard te lopen. We draaien onze trainingsrondjes, doen af en toe zelfs mee aan een wedstrijd en lopen misschien wel een marathon, maar diep van binnen blijven we onszelf voorhouden dat wat we doen eigenlijk nauwelijks serieus te nemen is. Je kunt al jaren naar de kerk gaan, mee gedaan hebben met evangelisatieacties en radicale keuzes voor God hebben gemaakt, en toch nog die volleyballer zijn die probeert hard te lopen.

Een discipel van Jezus is niet een toevoeging aan je levenspalet, het is je basisidentiteit. Discipel zijn vereist volledige overgave, totale inzet en bovenal de innerlijke overtuiging dat je vóór al het andere en in alle verantwoordelijkheden éérst en vóóral discipel bent.

Op zoek naar het ritme van de rabbi

Dit klinkt misschien onhaalbaar, of zelfs onaantrekkelijk. Ik vond hardlopen de eerste maanden ook vreselijk. Het was mijn ervaring van het lopen van een halve marathon in het exacte ritme van twee ervaren hardlopers, dat voor de openbaring in mijn binnenste zorgde dat ik iets kon zijn, waarvan ik nooit had verwacht dat ik dat had kunnen worden.

In dit boek ga ik op zoek naar het ritme van Jezus, de rabbi. Ik

heb dit boek geschreven in de hoop dat jij, als lezer, door de bladzijden heen het ritme van de rabbi op zult pakken en zult ontdekken dat jij werkelijk kunt zijn wat je zelf misschien wel niet had verwacht: een discipel van Jezus. Wanneer wij leren leven in het ritme van de rabbi wordt er een nieuwe dimensie van leven toegankelijk. In het ritme van de rabbi kun je de magische grens van 1.30 doorbreken, of je angsten overwinnen, of in vrijheid leven, of wandelen in je bestemming. Ik omschrijf het leven in deze nieuwe dimensie als Jezus Leven. Het is een bestaan in de realiteit van God, in nauwe verbondenheid met Jezus, vanuit de kracht van de heilige Geest. Dit boek is bedoeld als een inwijding tot Jezus Leven. Jij kunt volgen in het ritme van de rabbi. Het. Is. Mogelijk.

Een Joodse rabbi, Jozef ben Jozef, zei: ‘Moge je bedekt worden met het stof van de rabbi.’ Deze uitspraak uit de Misjna, een verzameling Joodse wijsheden en commentaren vanaf de 2^e eeuw voor Christus tot de 2^e eeuw na Christus gaat uit van het beeld van discipelschap, waarbij discipelen hun rabbi zo nauwgezet volgden dat zij aan het einde van een dag lopen over de stoffige Joodse wegen, bedekt waren met het stof dat de voeten van de rabbi gedurende de dag hadden opgeworpen. Wanneer je de rabbi gedurende de hele dag exact in zijn ritme was gevolgd, dan had je het goed gedaan. Een goede discipel volgde zijn rabbi van zo dichtbij, dat hij het sproetenpatroon in zijn nek kon uittekenen.

Jezus Leven

Ik hoop dat je door dit boek heel dicht bij Jezus zult komen. Dat zijn leven en leer voor je zullen opengaan en het voor je zal voelen

alsof je er bij was toen hij demonen uitdreef, stormen stilde en onderwijs gaf. Het is mijn gebed dat je door de bladzijden van dit boek en de bladzijden van de evangeliën bovenal, het ritme van de rabbi op zult pikken, zodat je hem op de voet kunt gaan volgen en 23 minuten van je persoonlijk record af zult snoepen. Ik hoop dat je kennis zult maken met Jezus Leven.

In dit boek neem ik je in chronologische volgorde mee door het leven van Jezus. We beginnen bij de eerste kennismaking tussen Jezus en de mannen die later zijn discipelen zullen worden. We staan stil bij zijn doop in de Jordaan en de verzoeking in de woestijn. We zullen met Jezus mee reizen richting Kafarnaüm, de stad die het centrum zou worden van zijn bediening in Galilea. Op veel punten zal ik aandacht besteden aan elementen van de Joodse cultuur die van belang zijn om te begrijpen wat Jezus precies deed. We zullen kennismaken met begrippen als *schmiga*, *chutzpa*, *tassel* en *talmidim*. Van Galilea zullen we Jezus op de voet volgen op zijn reis naar Tyrus en Sidon en later naar Caesarea Filippi. Op deze laatste locatie introduceert Jezus de kerk en het kruis en geven de discipelen blijk van het feit dat zij Jezus hebben leren kennen als de Messias, de Zoon van God.

Vanaf dat moment pakken donkere wolken zich boven Jezus en zijn gezelschap van discipelen samen. We volgen Jezus' onstuitbare opmars richting Jeruzalem, maken kennis met zijn beste vriend en staan stil bij de hoogtepunten van elke dag in de laatste week voor zijn lijden en sterven. Het hoofdstuk over Jezus' lijden en sterven kostte me veel emotionele energie om te schrijven. Maar ook in zijn donkerste uur hield Jezus een goddelijk ritme aan. Hij gaf zijn leven en stond drie dagen later weer op uit de dood.

Vanuit de opstanding zoomen we in op Jezus' terugkeer naar

Galilea, waar hij de discipelen vrijzet voor hun volgende fase van Jezus Leven: vanaf nu mogen zij zelf discipelen maken.

Even doorbijten

De eerste drie hoofdstukken zijn misschien een beetje taai. Ik wil je echter aanmoedigen bij deze hoofdstukken vooral niet op te geven. Deze hoofdstukken zetten het toneel voor alle scènes die volgen. Vanaf hoofdstuk drie buitel je van de ene verbazing in de andere, maar het raamwerk van de eerste hoofdstukken is nodig om het ritme van de rabbi in de rest van het boek goed te doorgronden.

Mijn oorspronkelijke planning was om dit boek in de zomer van 2014 te schrijven. Toen overleed mijn vader echter onverwacht, na een ziekbed van twee maanden. Ik had tijd nodig om te rouwen en energie te vinden om het boek alsnog te schrijven. Mijn vader was een discipel van Jezus en zijn sterven heeft mij op een intiemere wijze bij Jezus bepaald. Ik geloof dat dit boek rijper en dieper is, dan wanneer ik het had geschreven zonder de ervaring van zijn sterfbed. In het laatste hoofdstuk zal ik hier op terugkomen.

Hulde aan het team

Een aantal mensen wil ik graag bedanken. Het schrijven van een boek is altijd teamwerk.

- Ernst Zwart: bedankt dat je mij vijf jaar geleden al uitdaagde om een boek over het leven van Jezus te schrijven. Ik voelde me onbekwaam en heb de tussenliggende jaren gebruikt om me op alle

- mogelijke manieren te verdiepen in het leven van Jezus. Dank je wel voor je vertrouwen in mij.
- Leendert Torn: dank je wel dat je zoveel geduld met mij had in het schrijfproces en dat je me steeds weer bemoedigde om door te gaan. Ik ben er trots op om deel te zijn van het Kok schrijversgilde en geniet van onze samenwerking.
 - Theo van den Heuvel: vriend, broer en medestrijder. Dank je wel dat je kritisch en betrokken hebt meegelezen en elk hoofdstuk beter hebt gemaakt.
 - Thijs Jansen: scherpe denker, creatieve geest. Het feit dat het manuscript de toets van jouw kritiek kon doorstaan geeft mij ongelofelijk veel vertrouwen in het eindresultaat. Bedankt voor al je feedback.
 - Ruth Stoorvogel-Bergman: vrouw, vriendin, liefde van mijn leven. Zonder jou was dit boek er niet geweest, simpelweg omdat ik Jezus dan lang niet zo goed had gekend als nu. Jij bent voor mij het voorbeeld van een discipel die volgt in het ritme van de rabbi. Zolang ik dicht bij jou blijf, blijf ik dicht bij hem. Door jou heb ik al zoveel magische grenzen doorbroken. Ik zie uit naar nog vele jaren Jezus Leven samen met jou.

RABBI, WAAR LOGEERT U?

Wat was Jezus nu precies? Was hij een wonderwerker, een profeet of vooral de zoon van God? Leerden de mensen hem kennen als Messias, als bevrijder van het volk of als verlichte denker? Bij welke rol of hoedanigheid moeten we onze zoektocht naar het doorgronden van wie Jezus werkelijk was insteken? Het eerste woord dat een van de discipelen ooit tegen Jezus uitte was het respectvolle 'Rabbi'. Andreas en Johannes zijn door Johannes de Doper gewezen op Jezus: 'Daar is het lam van God'. De beide mannen verlaten daarop onmiddellijk hun eerste leermeester, Johannes de Doper en volgen Jezus. De zin die Andreas en Johannes tegenover Jezus uiten is: 'Rabbi, waar logeert u?' Het is een vrijpostige vraag. Andreas en Johannes vragen feitelijk of zij bij Jezus mogen blijven. De beide mannen willen Jezus volgen.

Rabbi

Het was niet alleen het eerste woord dat de eerste discipelen van Jezus tegen hem zeiden, maar het was ook het eerste woord dat

Maria tegen hem zei, toen ze doorhad dat Jezus was opgestaan: 'Rabboeni'.

Om eerlijk te zijn vond ik dit een verrassende ontdekking. Voor de mensen uit Jezus' tijd was hij eerst en vooral een rabbi. Wat moeten we ons daarbij voorstellen? Letterlijk betekent het woord 'gerespecteerde leraar'. Het was niet zozeer de aanduiding van een bepaald beroep of de titel die men kreeg bij een bepaald diploma, maar vooral een uiting van respect. Elk stadje had zijn eigen rabbi in de plaatselijke synagoge. Deze rabbi had een grondige kennis van de Tenach, het Joodse Oude Testament. Niet alleen kende de rabbi een groot deel van het Oude Testament uit zijn hoofd, ook kon hij daar geweldig over onderwijzen. Iemand met kennis van Gods Woord en erkende onderwijsvaardigheden kon dan door de lokale gemeenschap aangesteld worden als rabbi.

Rabbi in kamelenhaar

Johannes de Doper was een rabbi, zij het een heel bijzondere. Hij was een rabbi met speciale autoriteit. Zijn prediking was grensverleggend en hij had een eigen schare volgelingen die hem volgde waarheen hij ook maar ging.

De Bijbel beschrijft het bijna filmisch: 'Er trad een mens op die door God was gezonden.' Hij at sprinkhanen, droeg een mantel van kamelenhaar en preekte met de vurigheid van Elia. Plotseling doemde hij op uit de zinderende hitte van de woestijn. Was hij een luchtspiegeling? Een wederopstanding van een van de oude profeten? De Messias?

Van heinde en verre stroomden de mensen toe om Johannes de Doper te horen preken én door hem gedoopt te worden. Het was

niet toevallig dat Johannes de Doper zijn prediking begon in een sabbatsjaar, een jaar waarin de landbouw en de handel grotendeels stillagen, zodat mensen de tijd hadden om naar hem toe te reizen en enige tijd bij hem te blijven.

Luid klinkt een stem in de woestijn:

Maak de weg van de Heer gereed, maak recht zijn paden!
Iedere kloof zal worden gedicht, elke berg en heuvel geslecht,
kromme wegen recht gemaakt, hobbelige wegen geëffend;
en al wat leeft zal zien hoe God redding brengt.

De religieuze leiders in Jeruzalem, de boeren uit Galilea, de handwerkers uit het laagland, allen raakten gealarmeerd door het Woord dat schalde door de woestijnen. En bij het horen van de prediking van Johannes de Doper werd jong en oud volledig in beslag genomen door één allesoverheersende gedachte: ‘De Messias! De Messias komt er aan!’

Nadat Andreas en Johannes één dag bij Jezus hebben doorgebracht weten zij genoeg. Hij is de Messias! Andreas sprint weg om zijn oudere broer Simon erbij te halen. Zodra hij hem tegenkomt, grijpt hij hem vast en roept hem toe: ‘Wij hebben de Messias gevonden!’ Het is de alarmerende toon in de woorden van Andreas die verraadt dat het hier niet gaat om een verrassende ontdekking tijdens een vreugdevolle christelijke samenkomst, maar om een crisisachtige situatie waarbij tallozen koortsachtig op zoek waren naar een figuur die Gods beloften zou inlossen. Op het moment dat het openbare optreden van Jezus begint, is de atmosfeer in Israël elektrisch geladen.

De Messias

Het is voor ons moeilijk voor te stellen hoe sterk de Messiasverwachting onder de Joden in de tijd van Jezus leefde. De Joden hielden zich vast aan de overtuiging, gebaseerd op het Oude Testament, dat God zijn volk Israël tot een licht voor de naties wilde stellen. Via Israël zouden alle volken God kunnen leren kennen. De tempel in Jeruzalem zou het wereldwijde centrum van aanbidding worden. Gods vrede zou vanuit Israël de aarde overspoelen en Israël zou als Gods uitverkoren volk een leidende rol spelen in het realiseren van het koninkrijk van God.

De persoon die deze kentering in de wereldorde moest klaarspelen was de Messias. Letterlijk betekent Messias 'de gezalfde'. Hij was de verpersoonlijking van de shalom, de vrede op aarde. Hij zou al het goede, nobele en zuivere in zichzelf zijn. De Messias zou de ultieme combinatie zijn tussen Zoon en Dienaar. Zoon van God en Dienaar van God. Psalm 2 beschrijft hoe God de machthebbers van de aarde bespot en zijn zoon aanstelt die zijn goddelijke orde zal verwezenlijken. In de beleving van de Joden was de komende Messias veel meer Koning en Bevrijder, dan Verlosser van zonde. De natie moest hersteld worden. De Joodse traditie was van mening dat de wereld alleen geschapen was voor de Messias. De wereldorde moest zodanig hervormd worden dat alle volken God zouden aanbidden, via Jeruzalem. Natuurlijk hield dit in dat het Romeinse juk verbroken moest worden, dat Pilatus met de staart tussen de benen af zou druipen, dat de dynastie van Herodus de Grote en zijn zoons verleden tijd zou zijn, dat de corrupte hogepriesters Annas en Kajafas uit hun ambt ontslagen zouden worden en de rol van de Sadduceeën uitgespeeld zou zijn.

Er moest een nieuwe Mozes opstaan. Iemand die het volk uit de

onderdrukking van de wereldmacht kon bevrijden. Iemand die het volk zou leiden op het zuivere pad van het volgen van God. Iemand die vertrouwd was met het hof en de mores van de Romeinen, maar die tegelijk gevormd was in de woestijn.

In de beleving van de Joden zou de Messias als Mozes zijn, maar dan op alle vlakken nog groter, nog goddelijker, nog beslissender. De Joodse rabbi's hadden vele vergelijkingen uitgeschreven. Zoals Mozes op een ezel naar Egypte terugkeerde, zo zou de Messias op de rug van een ezel Jeruzalem binnen rijden. Zoals Mozes het volk van manna voorzag, zo zou ook de Messias dat doen. Zoals Mozes rotsen spleet en het volk water gaf, zo zou ook de Messias nieuwe bronnen ontsluiten.

De Messias die de Joden verwachtten was groter dan Mozes. Hij zou zowel goddelijk als menselijk zijn. Een rabbi zei dat toen God aan Mozes al zijn opvolgers liet zien, de geest van wijsheid en kennis van de Messias even groot zou zijn als die van alle opvolgers samen. De Messias zou groter zijn dan de aartsvaders, hoger dan Mozes en eerbiedwaardiger dan de engelen. De Messias was er al voor het begin van de tijd. Hij bestond voor de maan, voor de morgenster. Hij is eeuwig en zijn waardigheid hoger dan die van mensen en engelen. Hij zou de perfecte man zijn, het ideaal van de mensheid. En zijn leer zou de ultieme waarheid zijn.

Het was deze verwachting die door de prediking van Johannes de Doper koortsachtig werd aangewakkerd. Jonge mannen als Andreas en Johannes daalden vanuit hun vissersdorpje Betsaida af, om naar Johannes de Doper te luisteren. Zijn eenvoudige verschijning versterkte zijn krachtige prediking. Zijn vurige ogen brandden feller dan de stralen van de zon. Johannes de Doper, uit de woestijn, was een heilige. Hij was niet bang om rijken en machthebbers de waarheid te zeggen. Hij ontluisterde de zelfgenoegzaam-

JEZUS LEVEN

**een onvergetelijke reis door de evangeliën
die je blik op Jezus voorgoed zal veranderen**

Hoe zag een dag in het leven van Jezus er uit? Wat was er zo bijzonder aan Hem, dat duizenden mensen Hem volgden? Henk Stoorvogel heeft zich verdiept in zowel de evangeliën als de Joodse cultuur uit die tijd. Door de Bijbel te laten spreken en het decor van Jezus' leven te beschrijven, slaagt hij er in Jezus op fascinerende wijze voor het voetlicht te brengen.

JEZUS LEVEN gaat echter verder dan het weergeven van het leven van Jezus. Het is een oproep tot 'Jezus leven'. Hoe kunnen wij volgen in het ritme van de rabbi en steeds meer gaan lijken op hem?

Dit boek brengt het verhaal van Jezus op een unieke manier zo ongelooflijk dichtbij dat ik als lezer het stof van Palestina rond het jaar 30 in mijn ogen voel prikken. Ik ben diep geraakt!

Thijs Jansen – spreker, kunstenaar Geloofskunst.com

Henk Stoorvogel is voorganger, auteur van verschillende boeken (o.a. *De vierde musketier*, *Geboren om te vliegen* en *Knock-out*), spreker en international CEO van 4M. Hij is getrouwd met Ruth en vader van twee dochters en twee zoons.

Voorhoeve

NUR 707

ISBN 978 90 297 2379 4

9 789029 723794